

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

Epistola Decretalis Alexandri Papae Primi Svb Traiano Imperatore Augusto
ad omnes Orthodoxos ædita. Alexander Episcopvs, Omnibvs Orthodoxis
per diuersas Prouincias Christo domino famulantibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

CXX REVERENDO IN CHRIS-

STO PATRI AC DOMINO, DOMINO IOHAN-

ni, dei gratia Episcopo Rossensi in Anglia, Iohannes Cochlaeus S. P.

QUANTUM RUPERTVS NOSTER, ORNATissime Praesul, locupletissimis scripturarum testimonijs, Trinitatis superbe neditate glorificationem nouem libris demonstrauit, non minus quidem religiose quam erudite. Operae pretium tamen uidetur, ea quoque adiungi, quae multis ante seculis gloriosus Christi martyr, & Pontifex, Alexander, huius nominis primus, in sede Apostolica Papa, Episcopusque Romanus, in decretali quadam epistola, mirabili compendio disseruit, complura referens testimonia, quae apud Rupertum non reperiuntur. Libuit autem totam epistolam eius adiungere, non solum in gratiam tuam, si forte in codice tuo antiquo non sit integra: uerum etiam in aedificationem fidelium contra grauisima horum temporum nostrorum scandala, per quae a Praefatis Ecclesiae ritibus, ac institutis plerique, nouis quorundam commentis auertuntur. Poterit itaque pius Lector ex ea non solum confirmari in fide trinitatis, ritibusque sacris atque antiquis, uerum etiam cognoscere, quanta fuerit etiam persecutionum temporibus, in sede Apostolica Sanctorum Pontificum seruos, eruditio, autoritas, uigilantia. Quodque Romanus Pontifex a temporibus usque Apostolorum semper pro summo ac uniuersali totius Ecclesiae CHRISTI pastore habitus sit. Sunt quidem duae adhuc aliae eiusdem Pontificis epistolae decretales, sed minus proposito huic nostro deseruietes. Ideo reseruabo eas in communem decretalium omnium (quas est uetustissimis codicibus, magno sane labore, anno superiore collegi) editionem, quae a Clemente primo usque ad Gregorium primum ex ordine procedens, multam praeseferet non modo eruditionem, uerum etiam antiquitatem admirandam atque exemplarem ac digne uenerabiliterque imitandam, ueterum Christianorum pietatem. Bene uale, Praesul & pietate, & doctrina insignis, plurimumque Reuerende. Ex Moguntia: duodecimo Calendas Maias. Anno salutis M. D. XXVI.

Epistola Alexandri ad multa utilis

EPISTOLA DECRETA-

LIS ALEXANDRI PPAE PRIMI SVB TR-

iano Imperatore Augusto ad omnes Orthodoxos edita.

ALEXANDER EPISCOPVS, OMNIBVS ORTHODOXIS per diuersas Prouincias Christo domino famulantibus.

QUANTANTIBVS NOBIS METVM DIGNI iudicij, fratres charissimi, & post uitam hanc unumquemque prout gesserit, recepturum, quod uenit ad querelam, tacere non licuit. Sed nobis loqui necessitas imperauit, dicente Propheta: Exalta, ut tuba, uocem tuam. Et cui omnium Ecclesiarum cura est, si dissimules, audiam, dicente domino: Reiecistis mandata dei, ut traditiones uestras statuatis. Quid enim aliud est, reijcere mandatum dei, quam priuato consilio, iudicio humano, nouis rebus constituendis, liberius delectari? Vnde & alibi scriptum est: Ne transgrediaris terminos antiquos, quos posuerunt patres tui. Terminos indubitanter transgreditur, qui statuta patrum postponit atque confundit. Peruenit namque ad conscientiam Apostolicae sedis, quod nonnulli sint tam stolidi, qui dominica praecipua, & Apostolorum eorumque successorum statuta minime obseruant. Et eos, de quibus dominus ait: Qui uos tangit, tangit pupillam oculi mei, non solum tangere minime dubitant sed etiam persequi non formidant. Et licet nos persequantur. Quia nec nos sine illis, nec illos sine nobis persequi possunt. Quonia illius sumus discipuli

als quid ueniat in

Esa. 58
Mat. 17

Prouer. 22

Zach. 2

Ioh. 2. 10. & 17

discipuli, qui animas pro fratribus praecepit ponere: Tamen eis pericula & perditiones eorum non sumus ausi celare, Ne prophetica (quod absit) sententia damnemur, quae ait, Si annunciaueris iniquo iniquitatem suam, animam tuam liberabis. Si autem non annunciaueris iniquo iniquitatem suam, sanguinem eius de manu tua requiram. Est etiam & hoc ad hanc sanctam perlatum sedem, quod pudet dicere & non solum sacerdotibus, sed etiam omnino Christiano nomini est inimicum, id est, quod nonnullos episcopos uel sacerdotes, aut metu compellunt, aut ui extorquent, aut fraude decipiunt, aliquas confessionis suae in altera quae debeant, aut pro suarum non requisitione rerum, aut (quod deterius est) alieni erroris sanctae scripturas facere, & propriis manibus roborare, & coram populis recitare atque confiteri. Alios quos dicunt carceribus & ergastulis recludi, ut saltem his territi insidiosi deueniant sacerdotes domini, & suis faueant uoluptatibus. Relatum in super est ad huius sanctae & Apostolicae sedis apicem (cui summam dispensationes causarum, & omnium negocia Ecclesiarum, ab ipso domino tradita sunt, quasi ad caput, ipso dicente principi apostolorum Petro. Tu es Petrus, & super hanc petram aedificabo ecclesiam meam.) Quod quidam aemuli Christi, eiusque sanctae Ecclesiae insidiatores, sacerdotes dei ad iudices publicos accusare praesumunt. Cum magis apostolus Christianorum causas ad ecclesias deferri, & ibidem terminari praecipiat. Taliter praeuaricantes praeuaricati sunt in deum suum, & non obediunt praecipitis eius. De quibus dominus per prophetam Osee loquitur, dicens. Quasi uaccas lasciuientes declinauerunt, & dilexerunt afferre ignominiam protectoribus suis. Et idem. Vae eis, quoniam recesserunt a me: uastabuntur, quia praeuaricati sunt in me, & ego redemi eos, & ipsi loquuti sunt contra me mendacia. Et non clamauerunt ad me in corde suo, sed ululabant in cubilibus suis, super triticum & uinum ruminabant, & recesserunt a me. Ego erudiui & confortauimus brachia eorum, & in me cogitauerunt malitiam: reuersi sunt ut essent absque iugo, facti sunt quasi arcus dolosus. Abijciet eos dominus (ait idem propheta) qui non audierunt eum, & erunt uagi in nationibus. De his etiam clericis uel laicis, qui episcopos uel reliquos sacerdotes, prius, tam ad primates eorum, quam ad reliquos eorum accusant iudices, qui auribus eorum, a quibus se laesos aestimant, inculcent: Ut ab eis aut ius suum, aut iustam accipiant Apologiam, Idem per eundem prophetam ait dominus. Audi domus Israel, auscultate domus regis, & attendite sacerdotes, quia uobiscum iudicium est, quoniam laqueus estis in speculatione, & rete expansum super Tabor, uicimastis declinastis in profundum, & ego es ruditor omnium uestrum. Et alibi. Omnes calefacti estis quasi clibanus, quia deuorastis iudices uestros. Ipsi etiam declinant uictimas domini in profundum, qui eos deuorant, uel iniuste rapiunt, qui oculi domini dicuntur. Nam si modo quisquam principis secularis oculos laceraret aut amoueret, esset reus criminis Maiestatis an non? Profecto aut morti traderetur, aut perpetua notaretur infamia. Si pro seculi potestatibus talia hominibus fiunt, quid pro his fieri putatis, de quibus dominus ait. Qui uos tangit, tangit pupillam oculi mei. Procul dubio hi, qui eos persequuntur, & amouere nituntur, iniuste contra apostolicam auctoritatem, si a morte prohibentur, dicente domino. Nolo mortem peccatoris, sed ut conuertatur & uiuat. Perpetua tamen notantur infamia, & exilio digni iudicantur finitimo. De quibus a temporibus apostolorum & infra ista tenemus atque decreta habemus. Eorum accusandi episcopos uel testificandi in eos uocem obstruimus, quos non humanis, sed diuinis actibus mortuos esse scimus. De quibus dominus loquitur per eundem prophetam. Calumniam patiens fractus est iudicio: quoniam cepit abire post sordes. Et ego quasi tinea Ephraim, & quasi putredo domui Iuda. Et uidit Ephraim languorem suum, & Iudas uinculum suum. Et abiit Ephraim ad Assur, & misit ad regem ultorem, & ipse non poterit sanare uos, nec soluere a uobis uinculum. Qui enim sacrilega persuasione persequuntur & lacerrare nituntur episcopos, uel eos qui domino recte sacrificant, indubitanter eum persequuntur, & dilaniant, cuius uice funguntur. Ut ait dominus per prophetam Iohel. Nunquid ultionem reddetis mihi? Et si uisciscimini uos contra me, cito uelociter reddam uicissitudinem uobis super caput uestrum. Et per Osee prophetam dominus inquit. Quis sapiens, & intelliget ista? Intelligens sciet haec, quia rectae uiae domini, & iusti ambulabunt in eis. Praeuaricatores corruet in eis. Et ipsa per se ueritas ait, Qui uos audit, me audit: & qui uos

Ezech. 3. 35

Matth. 16.

I. Cor. 6.

Osee. 4.
Idem. 7.

Idem. 9.

Idem. 5.

alias in speculatione
lacionum.
Idem. 7.
Qui declinat
uictimas domini
in profundum.

Zacha. 2.

Ezech. 18.

Osee. 10.

Qui sacerdos
res persequitur
dominum persequitur
autem unde
Iohelis. 3.
Osee. 14.

Luc. 10.

L spernit,

spernit, me spernit. His & alijs fulti quamplurimis dominicis præceptis, uitantes hominum perditionem, cum omnibus huius sanctæ sedis (quam dominus caput totius ecclesiæ constituit) membris, talia tibi ferri prohibemus, ne confundatur populus domini in æternum. Nam & à prædecessoribus nostris inhibuit legimus, ut nemo contristet doctores, neque accusationem aduersus eos suscipiat. Ipse nanque princeps Apostolorum, in ordinatione beati CLEMENTIS, populum instruens, ait. Quicumque contristauerit doctorem ueritatis, peccat in Christum, & patrem omnium exacerbat deum: Propter quod uita carebit. Et doctor gentium inquit. Si præoccupatus fuerit homo in aliquo delicto: uos, qui spirituales estis, sustentate illum in spiritu lenitatis: consyderans teipsum ne & tu tenteris. Alter alterius onera portate, & sic adimplebitis legem CHRISTI. Has consyderantes pietates, & pericula uitantes animarum, Iuna cum omnibus domini sacerdotibus, qui nobiscum in hanc sacram conuenerunt urbem, & cum omnibus huius capitis membris (sicut à beatis Apostolis & reliquis sanctis patribus ac successoribus eorum tibi audiuimus) statuente decernimus. Omnes qui sanctos patres persequuntur, aut amouere uel dilacerare manifeste nituntur, infames esse, & alienos à liminibus ecclesiæ, usque ad satisfactionem fieri. Quia sic odit eos deus, qui aduersus patres armantur, ut patrum inuadores uel destructores: Quia ideo infames efficiuntur, quia patres persequuntur. Quoniam si nec loqui eis licet, quibus doctores summi, quos episcopos uocamus, propter eorum scelera aduersantur. Quanto magis eis qui eos infestant: nec consentiendum est nec loquendum, ne participes eorum inueniantur sceleribus: Quia non solum qui faciunt, sed & qui consentiunt facientibus, rei sunt. ¶ Vnde & beatus princeps apostolorum Petrus, in ordinatione sancti prædecessoris nostri CLEMENTIS, instruens clerum & populum, ait. Si inimicus fuerit Clemens alicui pro actibus suis, uos nolite expectare, ut ipse uobis dicat: Cum illo nolite amici esse: Sed prudenter obseruare debetis, & uoluntati eius absque tibi commonitione obsecundare, & auertere uos ab eo, cui ipsum sentitis aduersum. Sed nec loqui his, quibus ipse non loquitur: ut unusquisque qui in culpa est, dum cupit omnium uestrum amicitias ferre, festinet citius reconciliari ei qui omnibus præest: & per hoc redeat ad salutem, cum obedire ceperit monitis presidentis. Si uero quis amicus fuerit his quibus ipse non loquitur, unus est & ipse ex illis qui ecclesiam dei exterminare uolunt. Et cum corpore uobiscum esse uideatur, mente & animo contra uos est, & est multo nequior hostis hic, quam illi qui foris sunt, & euidenter inimici sunt. Hic enim per amicitiarum speciem, quæ inimica sunt, gerit, & ecclesiam dispergit ac uastat. Similiter si huiusmodi personis quædam scripturæ quoquo modo per metum aut fraudem aut per uim extortæ fuerint, uel ut se liberare possint, quocumque ab eis scriptæ uel roboratæ fuerint ingenio, ad nullum eis præiudicium aut nocuentum prouenire censemus, Neque ullam eis infamiam uel calumniam aut à suis sequestrationem, unquam, autore domino & sancti uobis Apostolis eorumque successoribus, sustinere permittimus. Confessio uero in talibus, non compulsæ, sed spontanea fieri debet, ipso astante, qui ait. Ex corde enim procedunt homicidia, adulteria, fornicationes, blasphemias & cætera quæ sunt ad hæc pertinentia. Nec tantum attendenda sunt quæ fiunt, quantum quo animo fiunt. Quorum exempla, si omnia scribere ceperimus, ante dies quæ exempla deficient. Vnde & illud est, quod dominus ad munera Abel respexit, & non ad Cain. Quia magis intendit ad offerentis animum, quam ad ea quæ offeruntur. Vnde & dominus per prophetam inquit. Deus scit cogitationes hominum. Et Osee uates ait. In guttore tuo sit tuba, quasi aquila super domum domini, & reliqua. Et dominus in euangelio ait. Tu autem, cum oraueris, intra in cubiculum, & clauso ostio ora patrem tuum. Omnis enim confessio, quæ sit ex necessitate, fides non est. Et Apostolus ait. Corde enim creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad salutem. Amplius autem respicit deus ad cogitationes & spontaneas uoluntates, quæ ad actus, qui per simplicitatem aut necessitatem fiunt. Confessio uero non extorqueri debet in talibus, sed potius sponte proferri. Pessimum est enim de suspitione aut extorta confessione quenquam iudicare, cum magis inspector sit dominus cordis quam operis, & potius requirat

als t fieri
L. Timo. 7.

Gala. 6.

Cōstitutio sy
nodica Alex.

als t accepti
mus.

Roma. 7.
Vide eplam
B. Cle. cap. 17

als t cōmu
nicatione.

als t conscri
ptæ

Math. 17

Gene. 4.

Psal. 93.

Osee. 8.

Match. 6

Roma. 10.

requirat cogitationes puras, & uoluntates bonas quam labia mendacia. Vnde & dominus per prophetam loquens, ait. Populus hic labijs me honorat, cor autem eorum longe est a me. Peius malum non aestimo fore, quam Christianos suis inuidere sacerdotibus. Non uult enim dominus qui sunt eius. Non potest autem humano condemnari examine quem deus suo reseruauit iudicio. Si omnia namque in hoc seculo uindicta essent, locum diuina non haberent iudicia. Quod autem ad alios iudices prius non debeant quam ad se sacerdotes uel actores Ecclesiae accusare, ita ad tempore Apostolorum & infra, obseruatum & diffinitum inuenimus. Si quis erga episcopum uel actores ecclesiae quamlibet quærelam habere se iustam crediderit, non prius primates aut alios iudices adeat quam ipsos, à quibus se læsum aestimat, conueniat familiariter, non semel, sed sapissime; ut ab eis aut suam iustitiam, aut iustam accipiat excusationem. Si autem secus egerit, ab ipsis & ab alijs communionem priuetur, tanquam apostolorum patrumque aliorum contemptor. De quibus ait propheta. Erunt quasi non sint, & peribunt uiri qui contradicunt uobis. In sacramentorum quoque oblationibus, quæ inter missarum solennia domino offeruntur, passio domini miscenda est, ut eius, cuius corpus & sanguis conficitur, passio celebretur: Ita ut repulis opinionibus superstitionum, panis tantum & uinum aqua permixtum, in sacrificio offeratur. Non debet enim, ut à patribus accepimus, & ipsa ratio docet, in calicem domini aut uinum solum aut aqua sola offerri, sed utrunque permixtum: quia utrunque ex latere eius in sua passione profluxisse legitur. Ipsa uero ueritas nos instruit. Calicem & panem in sacramento offerre, quando ait. Accipit Iesus panem, & benedixit, deditque discipulis suis dicens. Accipite & manducate, hoc est corpus meum. Similiter postquam cœnauit, accipit calicem, & dedit discipulis suis, dicens. Accipite & bibite ex eo omnes, quia hic est calix sanguinis mei, qui pro uobis fundetur in remissionem peccatorum. Crimina enim atque peccata, oblatiis his domino sacrificijs, delentur. Idcirco & passio eius in his commemoranda est, qua redempti sumus: & sæpius recitanda, atque hæc domino offerenda. Talibus hostijs deieciabitur & placabitur dominus, & peccata dimittet ingentia. Nihil enim in sacrificijs maius esse potest quam corpus & sanguis CHRISTI. Nec ulla oblatio hac potior est, sed hæc omnes præcellit. Quæ pura conscientia domino offerenda est, & pura mente consumenda, atque ab omnibus ueneranda. Et sicut potior est cæteris, ita potius excelsi ac uenerari debet. ¶ Aquam enim sale conspersam populis benedicimus, ut ea cuncti aspersi sanctificentur ac purificentur. Quod & omnibus sacerdotibus faciendum esse mandamus. Nam si cinis uitulæ aspersus populum sanctificabat atque mundabat: multo magis aqua sale aspersa, diuinisque precibus sacrata, populum sanctificat atque mundat. Et si sale aspersa per Helisæum prophetam sterilitas aquæ sanata est: quanto magis diuinis precibus sacrata sterilitatem rerum aufert humanarum, & coinquinos sanctificat & purgat & cætera bona multiplicat, & insidias diaboli euertit, & ad fantasmatis uersutijs hominem defendit: Nam si tactione simbriæ uestimenti saluatoris saluatos infirmos non dubitamus: Quanto magis uirtute sacrorum eius uerborum diuinitus sacrantur elementa, quibus sanitatem corporis & animæ percipit nostra fragilitas. His ergo & alijs instructi documentis, uota singulorum domini sacerdotes respicite, et uirtute spiritus sancti diuinis precibus per ministeriū uobis diuinitus collatum, perficere certate. Elementa quoque, tam ea quæ prædiximus, quam cætera diuinis apta usibus, et humanis necessaria infirmitatibus sacrata, et infirmos curant, et cætera quæ uobis pertinent, diligenter perficiunt. Ipse enim saluator, tribuendo nobis exemplum, discipulis suis ait. In nomine meo dæmonia eijcite, infirmos curate, ægros sanate, leprosos mundate, &c. Super infirmos etiam manus imponite, & bene habebunt.

¶ Eadem quoque sanctæ Trinitatis sic docendam à patribus accepimus, uobisque tradendam subditis destinamus. Esaias namque propheta ait. Vidi dominum Sabaoth, sedentem super thronum excelsum, & Seraphim stabant in circuitu eius, sex alæ uni, et sex alæ alteri: Duabus uelabant faciem, duabus autem uelabant pedes, et duabus uolabant, et clamabant ad alterutrum, dicentes. Sanctus, sanctus, sanctus, dominus deus Sabaoth. Si trinitas non

Esaiæ. 29.

2. Timotheo. 2.

als + tpibus
Confutatio
apostolica

In sacrificio
misce aqua ui
no admisceri
debet.

Matth. 26.
Marci. 14.
Lucæ. 22.

Hebræ. 13.

Benedictio salis
& aquæ.
Nume. 19.
1. Timotheo. 4.
4. Reg. 2.

als + fantas
maticis
als + sanatos

Matth. 10.
Marci. 16.

Esaiæ. 6.

als + alter ad
alterum.

CXXIII. ALEXANDRI PAPAE ET MARTYRIS.

- Gene. 1. nitas non est, quare tertio sanctus dixerunt? Aut si unitas non est, quare sub trina repetitione unum deum ac dominum intimarunt? Si trinitas non est, cur in Genesi dicitur? Dixit deus, fecit deus, & benedixit deus? Si unitas non est, quare tertio dixit, deus: & deo plurali numero non commendauit? Si trinitas non est, quare in Exodo dictum est tertio, Domine domine domine, miserator & misericors? Si unitas non est, quare, dum tertio, domine diceret: postea misericors & miserator singulariter dicit, & non miseratores, ut Gene. 18. plures ostenderet, intimaui? Si trinitas non est, cur Abraham ad illicem Mambrae sedens, tribusq; occurrens, uni, domine dixit, & non, ut uiderat, tribus salutationis obsequium reddidit? Si unitas non est, cum Moyse Deum Abraham, & deus Isaac, & deus Iacob tertio diceret, Cur unitatem ostendens. Hoc mihi nomen est, dixit: Non, hæc sunt nomina nostra, designauit? Si trinitas non est, quare Dauid tertio dixit, Benedicat nos deus deus noster, benedicat nos deus? Si unitas non est, quare cum tertio deum nominasset, Benedicticat dixit, & non, benedicant adiunxit? Si trinitas non est, Cur Esaias denuo dixit, Domine deus Sabaoth, deus Irahel, qui sedes super Cherubin? Si unitas non est, quare, Qui sedes dixit, & non, Qui sedetis, astruxit? Si trinitas non est, quare in libro Regum dicitur, Domine deus omnipotens, deus Irahel, sermones tui fideles sunt? Si unitas non est, quare Tui dicitur, & non, Vestri, potius intimatur? Si trinitas non est, Cur in Psalmo quinquagesimo octauo cantatur, Domine deus uirtutum, deus Irahel, Intende ad uisitandas omnes gentes? Si unitas non est, quare intende posuit, & non intende intimaui? Si trinitas non est, quare in Apocalypsi tertio dicitur, Sanctus dominus deus omnipotens, qui est & qui erat? Si unitas non est, qua non, qui sunt & qui erant, pluraliter designatur? Si trinitas non est, quare in Deuteronomio dictum est, dominus deus tuus, deus misericors est, & audiet uocem tuam? Si unitas non est, quare audiet posuit, & non, audient intimaui? Si trinitas non est, quare in Iesu libro dicitur, dominus deus deus eorum est? Si unitas non est, quare est dixit, & non sunt, morem locutionis induxit? Si trinitas non est, quare Helias orando, Domine domine deus Irahel, ostende quia tu es deus meus dixit? Si unitas non est, quare, ostende, & non ostendite posuit? Si trinitas non est, Cur Mardocheus orando, domine domine deus omnipotens, omnia in potestate tua sunt, dixit? Si unitas non est, quare in tua posuit, & non in uestra signauit? Si trinitas non est, cur etiam Iudith orando dixit, Domine domine deus omnium uirtutum, respice in orationem meam? Si unitas non est, quare, respice, & non, respicite, designauit? Si trinitas non est, quare in Hieremia dicitur, Dominus deus uester, deus uerax est? Si unitas non est, quare, uerax est, & non, ueraces, potius intimaui? Si trinitas non est, Cur in Apocalypsi scriptum est, dominus deus & spiritus prophetarum misit angelum suum, ostendere seruis suis, quare oportet fieri cito? Si unitas non est, quare cum patrem & filium & spiritum sanctum nominasset, misit, dixit, & non miserunt? Si trinitas non est, quare in Deuteronomio dicitur, dominus deus uester hic est deus? Si unitas non est, quare, hic est, dixit, & non, hi sunt, plurali numero designauit? Si trinitas non est, quare in eodem dicitur libro, dominus deus tuus, deus magnus & potens est? Si unitas non est, quare magnus & potens, singulariter, & non, magni & potentes, pluraliter nominantur? Si trinitas non est, Cur Tobias, cum filium suum in Raches ciuitatem Mædorum, cum Raphael angelo mitteret, benedicens eos, ita dixisse docetur: deus Abraham, deus Isaac, deus Iacob, Ipse impleat benedictionem suam in uobis? Si unitas non est, quare, ipse impleat, dixit, & non, ipsi impleant, intimaui? Postremo, si trinitas non est, quare dominus discipulos suos in nomine patris & filij & spiritus sancti, uniuersas gentes disposuit baptizare? Si unitas non est, quare in nomine dixit, & non in nominibus, præcipiendo perdocuit? Si trinitas non est, quare Apostolus Paulus ait, Ex ipso & per ipsum & in ipso sunt omnia? Si unitas non est, quare, ex ipso posuit, & non, ex ipsis, astruxit? Si enim certo certius uolueritis unitatem trinitatemq; agnoscere, à sapedito doctore gentium Apostolo poteritis uniuersa condiscere, & sequi Catholicam fidem, & horum respuere prauitatem, Gratia domini nostri Iesu CHRISTI (inquit) & charitan

als† potestis
forte† hæres
ticorum

charitas dei, & communicatio sancti spiritus: Ipsa est patris & filij & spiritus sancti gratia. *z. Cor. 13.*
 Et sic fide sanctæ Trinitatis & intelligere & discere, domino adiuuante pleniter potestis.
 Idcirco ergo charissimi, fidei regulas iuxta huius epistolæ fidem posuimus, ut in eius confessione fideliter perseueremus, & domino auxiliante bonum finem habere mereamur. *alsi bonã fidẽ. Iaco. 4.*
 Quicumque ergo uoluerit amicus esse huius seculi, inimicus dei constituetur. Aut putetis, quia inaniter scriptura dicit, Ad inuidiam concupiscit spiritus qui habitat in uobis. *Exhortatio uere theologica.*
 Maiorem autem dat gratiam, Propter quod dicit, Deus superbis resistit, humilibus autem dat gratiam. Subditi igitur estote deo, resistite autem diabolo, & fugiet à uobis. *Iacobi. 5.*
 Appropinquate deo, & appropinquet uobis. Emundate uobis manus peccatores, & purificate corda uobis duplices animo. Miseri estote, & lugete, & plorate. Ritus uester in luctum conuertetur, & gaudium in moerorem. Humiliamini in conspectu domini, & exaltabit uos. Nolite detrahere alterutrum fratres mei. Qui detrahit fratri, aut qui iudicat fratrem suum, detrahit legem, aut iudicat legem. Si autem iudicas legem, non factor es legis, sed iudex. Vnus est enim legislator et iudex, qui potest perdere et liberare. Tu autem quis es, qui iudicas proximum tuum? Agite nunc diuites, plorate ululantes in miserijs uestris, quæ aduenient uobis. Diuitiæ uestre putrefactæ sunt, & uestimenta uestra à tineis comesta sunt. Aurum & argentum uestrum eruginauit, & erugo eorum in testimonium uobis erit, et manducabit carnes uestras sicut ignis. Theaurizastis uobis iram in nouissimis diebus. Ecce merces operariorum, qui messuerunt regiones uestras, quæ fraudata est à uobis. Clamat, & clamor eorum in aures domini Sabaoth introiuit. Epulati estis super terram, & in luxurijs enutristis corda uestra. In die occisionis adduxistis, occidistis iustum, & non resistit uobis. ¶ Væ fratres his, qui uos tribulant. Vos uero, quanto amplius tribulamini, tanto purgatiore atque beatiore efficiemini: Sit tamen ipsa tribulatio patienter fuerit supportata. Vnde & ipsa ueritas per se dicit. Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam, Et alibi, Beati eritis, cum uos oderint homines, et persequi uos fuerint, et eiecerint nomen uestrum tanquam malum. Gaudete in illa die et exultate quoniam merces uestra multiplicata est in cælis. Data. IX. Calendas Augusti, Traiano et Æliano VV. CC. Conss.

Conclusio
 consolatoria,

Math. 5.
 Lucæ. 6.

† Adle.

¶ FINIS EPISTOLAE ALEXANDRI PAPAЕ I. PATRIA ROMANI, MARTYRIS GLORIOSI.

